

Hörösvidék

független keresztény politikai napilap

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Békéscsaba, II. ker. Szent István-tér 18. szám
Telefon 60 este 6 órán túl és ünnepnap 409

Felelős szerkesztő
MIGEND DEZSŐ

Előfizetési árak: 1/4 évre 6 P, 1 hónapra 2 P
Egyes szám ára 10 fillér
Postatakarékpénztári csekk számla: 34.141

Prágától függ...

A hétfői nap világeseménye Hitler vezér és kancellár nürnbergi beszéde volt, amelyben világosan és félreérthetetlenül körvonalazta Németországnak a szudétanémet kérdésben elfoglalt álláspontját. Sokan azt állították, hogy Európa békéje ettől a beszédétől függ. A beszéd elhangzása után megállapíthatjuk, hogy Európa békéje Csehszlovákiától függ. Hitler beszéde ugyanis határozott és önértékes volt, de egyáltalán nem olyan jellegű, amely az összes ajtókat becsapta volna a béke felé vezető szándékok útján. Szórol szóra azt mondta: „Csehszlovákia dolga, hogy a szudétanémetek hivatalos képviselőivel a meggyezést így, vagy amúgy létrehozza. Az én dolgom és mindnyájunknak a dolga az, hogy gondoskodjunk arról, hogy a jogból ne legyen jogtalanság.” Ennél világosabban és félreérthetlenebbül nem lehetett volna megmondani a cseh kormánynak, hogy Németország kívánsága a további tárgyalások felé irányul. Amit azonban Németország feltétlenül és félreérthetetlenül kíván, az, hogy a tárgyalások ne viseljék magukon továbbra is annak a taktikázásnak a jellegét, amely nemcsak hogy nem segítette elő Csehszlovákia rendkívül bonyolult belső viszonyainak tisztázását, de sok ponton egyenesen elmérgesítette a helyzetet.

Letagadhatatlan tény, hogy Csehszlovákia tipikusan nemzetiségi állam, amelyben a cseh kisebbség a békeszerződés csalásaival és hazugságaival a csehszlovák állam kebelébe kényszerített nemzetiségi többség fölött erőszakkal és igazságtalanul gyakorolja a fennhatóságot. A vezér és kancellár kijelentette, hogy az Isten nem azért teremtette a három és félmillió szudétanémetet, hogy hétfőnap csehnek ki legyenek szolgáltatva, hogy azok kinezik és ellenőrzik őket, mérhetetlen nyomorúságban tartásuk és az elnyomás és elfojtás minden eszközeivel elvegyék a szudétanémetektől az élet és boldogulás levegőjét. Mikor Hitler vezér és kancellár kijelentéseit meghallottuk, megdöbbant a szívünk, mert úgy éreztük — s nemcsak éreztük, de sajnos a valóság is ez — hogy a közel egymillió főnyi elszakított felvidéki magyarságra szórol szóra ugyanazek a megállapítások illenek. Elgondolhatjuk, ha a három és félmilliónyi szudétanémetekkel úgy bántak, hogy a német nép vezéréből s a birodalom urából ezek a keserű szavak felfakadtak, hogy

bánhatnak azzal a magyarsággal, amely mögött nem egy hetvenöt millió világbirodalom mérhetetlen hatalma, csak egy kilencmillió kis nép szerető aggódása és féltelme virraszt?

Hitler vezér és kancellár beszéde a béke ügyét szolgálta, hiszen Franciaország felé nyíltan megmondta, hogy Elzász Lotharingiáról való végleges lemondással Németország azt akarta megmutatni, hogy Franciaországgal örökre lezárni óhajtja a viszálykodást. A francia népek meg kell értenie a vezér és kancellár szavai után, hogy semmi értelme nem volna, hogy a francia nép színe-java elvérezzék azokon a hatalmas erődműveken, amelyek két

esztendő óta tartó építését és közeli befejezését a nürnbergi beszéd bejelentése, nyilván figyelemztetésül annak a francia népek, amellyel — mint mondtuk — Németország soha többé háborút kezdeni nem akar.

Ujból visszatérünk e cikk elején tett megállapításunkra, hogy Európa békéje Prágától függ. A vezér és kancellár oly világosan feltárta a világközvélemény előtt Csehszlovákia veszedelmes állami létének összes gyöngeségeit s oly kétségbenvonhatatlanul bebizonyította, mennyire nem volna érdemes a keletkezése pillanatától életképtelen állam kedvéért nagy népeknek egymásnak rontani, hogy ez a világ minden politikusát és

józanul gondolkozó államférfiát jobb belátásra kell, hogy hangolja. A helyzet a nürnbergi beszéd elhangzása után is még nagyon komoly, de nem reménytelen. A vezér és kancellár szavai, ha némely helyen kemények voltak is, nem mentek túl az önérték határára, amelyet egy nagyhatalomnak minden körülmények között meg kell őriznie. Hisszük, hogy Párisban és Londonban belátják a nürnbergi beszéd érvelésének helyességét s megfelelő tanácsokkal, ha kell diplomáciai nyomással, rá fogják kényszeríteni Csehszlovákiát, hogy engedjen egy olyan kérdésben, amelyben a jog és igazság, az elnyomott és megbántott szudétanémetek oldalán áll.

A cseh katonák előzőniötték a szudéta német vidéket

Rálöttek Sutton-Pratt angol őrnagyra

Henleinék nem tárgyalnak tovább Prágával

Japan nem marad tétlen, ha Moszkva beavatkozik a viszályba

Prága, szeptember 14

A cseh kormány tíz szudéta német kerületre elrendelte a rögtönítélő bíraskodást, a statáriumot. Prága azzal indokolta, az intézkedést, hogy a tüntetők állami hatóságokat és postahivatalokat támadtak meg.

Prága, szeptember 14.

A kormány rendelete értelmében a köztársaság egész területén megtiltottak mindenféle politikai jellegű felvonulást, gyűlést és tüntetést.

Henleinék ultimátumot intéztek a cseh kormányhoz

A szudéta német párt hivatalos közleményben azt a szemrehányást tette a kormánynak, hogy a párt megkérdéze nélkül rendelte el a kivételes állapotot.

A szudétanémet párt Égerben Henlein Konrád elnökletével tartott államtanácson elhatározta, hogy

követeli a rendkívüli intézkedések rögtön megszüntetését.

A párt kifogásolja, hogy csendőri és katonai megerősítéseket küldtek a szudétanémet vidékekre. A szudétanémet párt követeléseit a következőképpen részletezte:

1. Az államrendőrséget minde-

nütt vonják vissza és a rendőri szolgálat megszervezését bízzák a polgármesterekre és a községi bírákra. Az ő feladatuk lesz, hogy megfelelő pótszervezet útján gondoskodjanak a nyugalom és rend fenntartásáról.

2. A csendőrség működését normális feladatkörére szorítsák és a csendőrséget az egyes kerületekben csökkentik a szokott létszámra.

3. A katonai alakulatokat tartásuk távol a polgári lakosságtól és kizárólag katonai épületekben szállásolják el őket.

4. Ha a kormány ezeket a követeléseket 6 órán belül nem teljesíti és nem hirdeti ki rádió útján is a rögtönítélő bíraskodás megszüntetését, a szudétanémet párt minden felelősséget elhárít magától az események további alakulása miatt.

5. „Szudétanémet Sajtótudósító” a keddi nappal beszüntette megjelenését, mert az elkövetkező napokban előreláthatólag nem állna módjában megbízható értesüléseket közölni a szudétanémet területeken lejátszódó eseményekről.

Prága, szeptember 14.

A délután folyamán Égerben a szudétanémet vezetők a Henleinél tartott értekezlet értelmében

ultimátumot intéztek a kormánynak.

Prága nem fogadta el az ultimátumot

Prága, szeptember 14.

A szudétanémet párt hivatalos lapjának, a „Die Zeit”-nek keddesi számát, amely közölte a szudétanémet pártnak a kormányhoz intézett ultimátumát, elkobozták. A lap egyébként ebben a számban bejelentette, hogy egyelőre beszünteti megjelenését.

Hivatalos helyen kijelentették, hogy a kormány nem válaszol a szudétanémet párt ultimátumára. A kormány tehát nem fogadja el a párt követelését, de formálisan nem is utasítja vissza azokat.

Megbízhatónak látszó értesülések szerint Franke szudétanémet képviselőnek, amikor telefonon közölte a szudétanémet párt álláspontját a Kolowrath palotával, cseh részről azt válaszolták, hogy ilyen fontos kérdésekről telefonon tárgyalni nem lehet, ha tehát a párt összeköttetésbe akar lépni ebben a kérdésben a kormánnyal, tegye meg ezt személyes érintkezés útján.

Henleinék nem tárgyalnak tovább Prágával

A londoni cseh követség közlése

szerint Masaryk követ közölte az angol kormánnyal, hogy Henlein nem hajlandó tovább tárnalni a cseh kormánnyal.

Rálóttak Sutton-Pratt angol őrnagyra

Égerben egy cseh tiszt rálótt Sutton-Pratt angol őrnagyra, aki a Runciman küldöttség tagja. Sutton Pratt gépkocsiján éppen akkor érkezett a városba, amikor a cseh páncéloskocsik tüzeltek. Az angol őrnagy már messziről lobogtatta igazolványát a katonai parancsnok felé, mellyel azt akarta igazolni, hogy hivatalos küldetésben jár. Egy cseh tiszt ennek ellenére rálótt az őrnagyra. A golyó célt tévesztett. Sutton-Pratt a rendőrségre ment, ahonnan egy rendőrrel tért vissza. Bemutatta igazolványát a katonai parancsnoknak, akit utasított, hogy a tüzelést szüntessék be. Utasítását most már teljesítették.

Cseh katonák özönlük el a szudétánémet vidéket

A szudétánémet vidéket cseh katonák özönlük el. Gépesített osztagok vonulnak a városokba. A katonák lövésrekészen tartják fegyvereiket.

London, szeptember 14.

Az angol belső kabinet kedden éjfélig tanácskozott. Az angol és a francia vezérkar állandó összeköttetést tart fenn egymással s naponta kétszer kicserélik értesüléseiket.

Páris, szeptember 14.

A francia fővárosban is szünet nélkül tanácskoznak. Az angol követ Daladierrel, a cseh követ Bonnettel tárgyalt.

A francia kormány bizik a békes elintézésben, de megintette a szükséges óvintézkedéseket.

A helyzet továbbra is igen feszült

Prága szeptember 14.

Hodzsa kijelentette, hogy addig nem vonja vissza a rendkívüli intézkedéseket, amíg Kundt szudéta német képviselő meg nem jelenik nála tárgyalás végett. Kundtnak az este kellett volna tárgyalnia Hodzsával, de a szudétánémetek vezérei úgy határoztak, hogy nem tárgyalnak tovább.

Páris, szeptember 14.

A népfront lapjai a szudétánémetek ellen uszítanak. Hangoztatják, hogy Prága nem egyezhetik bele a népszavazásba.

Róma, szeptember 14.

Az olasz sajtó szerint hivatalos olasz körök véleménye az, hogy **Olaszország a békés megoldás híve, de a béke feltétele az, hogy a szudétánémeteket csatolják Németországhoz.**

London, szept. 14.

Az angol minisztertanács szerdán délelőtt 11 órakor ült össze.

Az angol minisztertanács döntését világszerte feszült érdeklődéssel várják.

Tokió Németország mellé áll

Tokió, szeptember 14.

Beavatott japán helyről származó értesülés szerint Japán semleges marad a cseh kérdésben, ha a viszály Prága és Berlin között robban ki, de ha Oroszország is konfliktusba keveredne Németországgal, akkor Japán esetleg feladja semlegességét és Németország mellé áll.

Cseh repülőgépek jelentek meg Sátoraljaujhely és Sárospatak felett

Sátoraljaujhely, szept. 14.

Szombat délelőtt piros fehér-kék

jelzéssel ellátott cseh repülőgép jelent meg ismét Sátoraljaujhely felett.

Nem ez az első eset, hogy cseh repülőgép tévedt át ezen a környéken magyar területre és Sátoraljaujhely, valamint Sárospatak szélei felett alacsonyan átrepülve nyugtalanítja a lakosságot.

A cseh repülőgép szombat reggel a most elkészült rudabányácska-károlyfalvai út felett nagyobb kört irt le, majd az állomás felett láthatóan igen alacsonyan repülni és sokan látni vélték, hogy a pilóta felvételeket készít a sátoraljaujhelyi terepről.

Iskolakötelesek iskoláztatását igen szigorúan ellenőrzik,

ha azt akarja, hogy gyermeke pontosan járjon az iskolába,

SCHIFF cipőt adjon a lábára!

Angol katonai büntető különítmény szállta meg a palesztinai városokat

Jeruzsálem, szeptember 14.

Palesztinában egyre nagyobb méreteket öltenek a zavargások. Jaffa és Jeruzsálem környékén az arabok több helyen heves tüntetést rendeztek. Az arab aktivisták felgyújtották a zsidók házáat. Az

összetűzések során több ember életét veszítette. Az angolok katonai büntető különítményt küldtek a zavargások helyére. Az arabok a városokban heves harcba bocsátkoztak az angolokkal.

Megkezdődtek a mestervizsgák

A Békéscsaba és Vidéke Ipartestületben szerdán megkezdődtek a mestervizsgák, melyek három napig tartanak. Szerdán tizenhét jelölt vizsgázott. A mestervizsgák-

ra jelentkezettek most is Pleskó András kamarai titkár vizsgáztatja. A mestervizsgák eredményéről később számolunk be.

A vármegye egészségügyi problémái a közigazgatási bizottság előtt

Az alispáni jelentés részletesen foglalkozik a vármegye gazdasági helyzetével

Békés vármegye közigazgatási bizottsága szerdán délelőtt tartotta ülését Gyulán, a megyeháza kistanácsstermében vitéz Márki Barna alispán elnöklétével.

Az alispáni jelentésből a következőket közöljük:

A rendkívüli csapadékos időjárás a mezőgazdasági munkákat és így elsősorban a cséplési munka elvégzését és befejezését nagymértékben hátráltatta. A laposabb

fekvésű helyeken és a szikes területeken a talaj már nem volt képes a csapadékot bevenni s ezeken a helyeken nagy vízállások keletkeztek és a tengerit részben tönkretették. De nagyban hátráltatta a csapadékos időjárás a talajelőkészítő munkálatokat is. Jórészt mindenütt elmaradt a tarló hántás, őszi ugart pedig alig lehet még itt-ott látni.

A kapásnövények kitünően álla-

nak és különösen a tengeri nagy termést ígér. A burgonya felszedését az esős időjárás gátolta. Csodálatosképpen és dacára a sok esőnek, a burgonyatermés az idén általában mindenütt gyenge. A Lucerna immár negyedik kaszálása is jó terméseredményt adott. A rétek és kaszálók jól állanak, a sarjú levágása most van folyamatban.

A mezőgazdasági lakosság helyzetében a legutóbbi havi jelentésem óta említésreméltó változás nem következett be.

Mint feltűnő jelenséget lehetett tapasztalni, hogy

a gazdaközönség az elcsépelet gabonáját és elsősorban a búzát óriási mennyiségben dobja a piacra.

A búza értékesítése körül semmi fennakadás a vármegye területén nem észlelhető. Meg kell itt említenem a Gvómán felállított Hombár Mezőgazdasági Szövetkezet működéséről, mely Szövetkezet a Futura főbizománya, minden felkinált gabonát a legmagasabb napiáron átvett, sőt miután a Körös magas vizállása lehetővé tette az uszályhajók felvontatását, a Hombár Szövetkezet vizúton való szállításra vásárolja a gabonát, miért is átlag 50-60 fillérrel magasabb árat ad a búzáért, mint az olyan helyeken, ahol a vizúton való szállítás lehetősége nem áll fenn. Ez előnyösebb értékesítési lehetőséget a gazdaközönség megszervezésénél felismerte és az idei gabonakereskedelmi kampány alatt a gyomai piacra gravitált Szeghalom, Dévaványa, Körösladány, Köröstarcsa, Mezőberény, Endrőd és Kondoros is.

A Hombár Szövetkezet fényesen bizonyította be, éppen az idei gabona-eladásoknál, hogy milyen felmérhetetlen jelentősége van értékesítési szempontból a Körösök hajózhatóvá tételének.

Az állatárakban lényeges változás nem következett be, az állatárakkal a gazdák megvannak elégedve; az értékesítés körül mutatkozott nehézségekben némi enyhülés mutatkozott.

Az iparban, kereskedelemben a cséplés befejezte után jelentős fellendülés észlelhető. A kisipar foglalkoztatása öröndetes és állandó javulást mutat. Ugyyszólván minden iparág megfelelő keresettel bír, még az építőipar is fellendült, amely iparban tudvalevően hosszú évek alatt alig volt kereseti lehetőség.

E helyen hozom örömmel a bizottság tudomására, hogy egyik legfontosabb közutunknak, a Békéscsaba és Szarvas közötti mintegy 46 km-nyi része, a kereskedelem és közlekedésügyi miniszter váratlan rendelkezése alapján már a jövő év folyamán új betonburkolattal lesz ellátva. A m. kir. államépítészeti hivatal a kapott utasítás szerint már foganatosítja is az előkészítő munkálatokat, amelyekkel záros határidőn belül kell elkészülnie.

Jelenthetem, hogy a vármegye főispánja közszolgálati érdekből Terényi Péter tb. főszolgabíró Orosházáról a vármegyei árvászekhez, dr. Szabolcs Richárd árvászeki jegyzői teendőik végzésé-

Szombaton
disznótoros vacsora
a Kékmacskában!

Szerda,
Csütörtök

Csaba
Mozgó

Prolongálva csütörtökre!

Mégis ártatlan

Ünnepnap 3, 5, 7, 9, hétköznap 5, 7, 9 órakor. Naponta az első előadás zóna.

vel megbízott szolgabíró pedig az orosházi járási főszolgabíró mellé osztotta be szolgálatára Magam pedig — ugyancsak szolgálati érdekből — dr. Domdy Lajos közlegény, tb. szolgabíró központból a szeghalmi járás főszolgabírója mellé, dr. Márky Zay Lajos közlegény, tb. szolgabíró központjának egészségügyi osztályára a központba osztottam be.

A szociális helyzet. — a kedvező természetűek, továbbá a munkásoknak nagy konjunktúrája következtében — most is tartotta a fokozatos javulás irányvonalát. Talán ez az állandósulni látszó és átlagnál nagyobb munkáskereslet eredményezte, hogy augusztusban is észrevehető volt szórványosan néhány indokolatlan béremelési törekvés.

A munkásság nagy átlaga azonban meglehetősen mondható és a tél elé bizakodóbban néz, mint az elmúlt évek folyamán.

Vármegyénk állattenyésztő gazdatiszadságának két nagy meglepetéséről is meg kell itt emlékeznem: a Békésvármegyei Szarvasmarhatenyésztő Egyesület rendezésében augusztus 21-én Orosházán és 28-án Békésen folyt le imponáló sikerrel a tenyészállatbemutató kiállítás és vásár.

Mindkét bemutató szép bizonyossága volt állattenyésztésünk színvonalának, ami mind nyájként örömmel tölthet el.

Mint az egész vármegye gazdasági jövőjére messze kiható ügyet jelentem, hogy a békésszentandrási vízduzzasztó művek építése, amely 1936 év őszén kezdődött, új fejezet előtt áll. A m. kir. öntözési hivatalt ugyanis az ősz folyamán írja ki a versenytárgyalást a szintkiegészítő zsilip csatorna építési munkálataira. A tervek szerint a végső munkát befejezésével,

1940. tavaszára a Körös új 80 km szakasza hajózható lesz.

A Déltiszántulnak és elsősorban vármegyénknek a vízforgalomban való hatékony bekapcsolódása azonban akkor válik teljessé, ha megvalósul a kormányzatnak az a nagyvonalú terve is, mely szerint

a gyulai Körös-zónában még egy duzzasztógát épül fel.

Végül nem mulasztatom el, hogy meg ne emlékezzem arról a kimagasló országos eseményről, mely Székeshérváron, az ősi Alba Regiában zajlott le augusztus 18-án, amikor is vármegyémnekem volt alkalmam képviselni.

Sem a napirend előtt, sem az

Fájdalommal jelentjük, hogy a legjobb anya, nagymama, testvér és rokon

Özv. Horváth Málváné
szül. Kokavec Mária

életének 68 ik évében, na gyon hosszú és súlyos szenvedés után folyó hó 13-án elhunyt. Drága halottunk földi maradványait f. hó 15-én délután 3 órakor fogjuk a Sztraka-utca 16 számú gyászszobából az ág. h. ev. egyház szertartása szerint a tabáni temetőben örök nyugalomra helyezni.

Béke poraira!
A gyászoló család

alispáni jelentés után felszólalás nem volt.

Bejelentette az alispán, hogy a kedden tartott kisgyűlés ülésén dr. Kovássy Albert indítványára a vármegye egész közönségének nevében indítványt terjesztett elő vitéz Imrédy Béla miniszterelnöknek a kaposvári beszédért való távirati üdvözlése. Az indítványt a kisgyűlés után a vármegye közigazgatási bizottsága is magáévá tette, majd az egyes előadók terjesztették be jelentéseiket.

Dr. Röttler István v. tisztifőorvos a vármegye lakosságának egészségügyéről részletes beszámolót adott, amelyhez dr. Sebők Elek szolt hozzá. Megkérdezte, hogy a vármegye egészségügyi szolgálatának röntgenvizsgálatai csupán statisztikai célokat szolgálnak-e, vagy gyógyítások is történnek?

A főorvos válaszában kijelentette, hogy

a vármegye az anyagi viszonyokhoz mérten segítséget is nyújt, különösen a nyílt tuberkolózisban szenvedőknek, azonban általános gyógyításról nem lehet beszélni, mert a vármegye ehhez

Szeptember 25-én alakul meg a Légoltalmi Liga Békéscsabai Csoportja

A Légoltalmi Liga Békéscsabai Csoportja szeptember hó 25-én, vasárnap délelőtt 11 órakor tartja a Városi Színházban, a Légoltalmi Liga Szegedi Kerületi elnökének, Pintér Ferenc m. kir. tábornok jelenlétében alakuló közgyűlést a következő tárgysorozattal:

1. Himnusz, Előadja a MOVE-zenekar, a MÁV, az Iparos és az Erzsébethelyi Dalárda.

2. Vitéz Jánossy Gyula polgármester, a Szervezőbizottság elnöke üdvözlő a megjelenteket, ismerteti az alakuló közgyűlés célját és felkéri Pintér Ferenc m. kir. tábornokot, a L. L. Szegedi Kerületi elnökét a tervezett felszólalásának el-

nem rendelkezik elég anyagiakkal.

Kijelentette a főorvos, hogy a vizsgálatok során igyekeznek kiemelni a „tbc. forrásokat”, azokat a gyermekeket, amelyek fertőzőnek és az állam jóakaratóból igen sokat sikerült szanatóriumokban elhelyezni. A vármegye ugynevezett

„járás szanatóriumokat”

létesít a betegség gyógyítására. Az elnöklő alispán hasonló szellemű, megnyugtató válasza után a főorvosi jelentést elismeréssel tudomásul vették.

Elek Lajos min. tanácsos, pénzügyigazgató a vármegye pénzügyi helyzetéről számolt be, majd Ringbauer Károly tanügyi tanácsos, vm. tanfelügyelő, Bujdosó Lajos vm. főállatorvos, Nagy Dezső államépítészeti mérnök, dr. Kiss Lajos vm. árvaszéki elnök, Tompa Gyula kir. ügyészségi elnök és Márki Jenő gazdasági főfelügyelő terjesztették elő gondosan összeállított, a részletekre is kiterjedő jelentéseiket, melyeket a bizottság sorra elfogadott, majd a különböző albizottsági ülésekre került sor.

mondására.

3. Pintér Ferenc m. kir. tábornok, a L. L. Szegedi Kerületi elnökének felszólalása.

4. Makkay Pál ny. áll. m. kir. őrnagy, a L. L. Békéscsabai Csoportjának megbízott ü. v. alelnöke a L. L. jóváhagyott alapszabályait ismerteti.

5. A L. L. Békéscsabai Csoportja tisztségének betöltése.

6. Bohnert József m. kir. kormányfőtanácsos, a L. L. Békéscsabai Csoportja megválasztott elnökének székfoglaló beszéde

7. Hiszekegy. Előadja a MOVE-zenekar, a MÁV, az Iparos, és az Erzsébethelyi Dalárda.

HARX

grafológus hazaért
Lakásán: Gyulai-út 7/4 sz. alatt
egész nap fogad.

Megjelent a zsidótörvény Olaszországban

Most jelent meg az olasz hivatalos lapban a zsidótörvény, mely szeptember 12-én lépett életbe. A törvény szerint azok a zsidók, akik 1919 január elseje óta telepedtek le Olaszországban, 1939. március 12-ig kötelesek elhagyni Olaszországot, Libiát és az Egei-tengerben levő olasz szigeteket.

Tetől-talpig felszerel minden diákot a Körösvidék boit!

Október 11-én ül össze a képviselőház

A képviselőház a hatalmas munkaprogramra való tekintettel, szokatól eltérően már október elején összeül. Mint jelentik, a Ház az idén október 11-én kezdi meg ülésezését, a Ház munkarendjén a fontos törvényjavaslatok egész sora szerepel, így az új honvédelmi törvényjavaslat, mely valószínűleg elsőnek kerül a képviselőház elé.

HOTEL RIO

BUDAPEST
a város szívében

RAGYOGÓ TISZTA

hideg-meleg folyóvíz

ERŐSEN MÉRSÉKELT ÁRAK

VII., Kürt-utca 6.

(Pátia kávéház mögött).

HIREK

— **Kinevezések.** A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére Rákóczy Imre címzetes osztálytanácsost valóságos miniszterelnökségi osztálytanácsossá, vitéz dr. Kolosváry-Borcsa Mihály miniszterelnökségi sajtófőnököt, címzetes miniszteri tanácsost valóságos miniszteri tanácsossá nevezte ki.

— **Kormányzói elismerés.** A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére megengedte, hogy dr. Komjáthy Aladár és dr. vitéz Bodroghközy Zoltán miniszteri osztálytanácsosi címmel felruházott szerződéses sajtóelőadóknak buzgó és értékes szolgálatukért elismerését tudtul adják.

— **Dr. Szilassy Antal neveztek ki az adófelszólamlási bizottság elnökévé.** A m. kir. pénzügyminiszter 77.727/1938. VII. 2. sz. rendeletével a csabai adófelszólamlási bizottság elnökévé dr. Szilassy Antal nyugállományú őrnagy hadbíró, békéscsabai lakost nevezte ki.

• Üde, szép, tiszta, bársonyos arcbőre lesz, ha **Maczák-féle** higiénikus arcápoló szappant, krémet, púdert vesz.

Uri- és egyenruhát készítenek elsőrendű kivitelben, 6 havi hitellel

Kollár János

uri- és egyenruha szabó

II., Wlassics-utca 10 sz.

Vidéki meghívásra személyesen megyek

— **Expedíció indul a déli sarkra.** A napokban indult el Newyorkból egy norvég hajó, hogy Fokvárosból kiindulva elérje a déli sarkot. Az expedíció vezetői Dél-Afrikában készítik elő a sarki utazást. A hajón tizenkéttagú társaság indul dél felé. Az expedíció ásványi kincseket akar keresni a déli sarkon a jégtakaró alatt.

»APOLLO«

Filmszínház. Telefon 239.

Csütörtök, péntek, szombat:

Serdülő lányok

Előadások kezdete hétköznap 5, 7 és 9, vasárnap 3, 5, 7, és 9 órakor. Naponta az első előadás zóna.

* A mai izgalmas élet küzdelmeiben kifáradt egyének, akik csaknem kivétel nélkül már idültté vált székrekedésben és ennek következtében mindenféle emésztési nehézségben szenvednek, igyanak reggelként éhgyomorra egy-egy kis pohár természetes »Ferenc József« keserűvizet, mert ez az ideális hasajtó összes jellemző tulajdonságát egyesíti magában. Kérdezze meg orvosát.

— **Ólombánya a Dunántúlon.** A Dunántúlon, Falubattyán község határában még a múlt évben ólomércet találtak. Az iparügyi miniszter bányászati osztályának vezetője most megindította a munkát. A bányások megkezdik az ólomérc kibányászását.

Orosháza A száj- és körömfájás rohamosan terjed. Orosházán a főállatorvos szemlét tartott. A szemlén két jószágon állapították meg a bajt s ennek következtében az állategészségügyi hatóság fontos intézkedéseket írt elő. Ugyanis a hatóság kettős őrszemeket állított, akiknek az a kötelességük, hogy hasított-körmű állatoknak az orosházi területre való bejutását, illetve kihajtását megakadályozzák. Huszonkét karszalagos ember őrzi tizenegy helyen az orosházi határt, a dűlőutakat pedig, ahol át lehetne hajtani a jószágot, mély árkolással zárta el a község. Az ebzárlatot is elrendelték, mert a kóborkutyák könnyen terjesztik a száj- és körömfájást.

— **Megrendelte koporsóját és sirkövét, azután öngyilkos lett.** Rippert Henrik 68 éves tékesi földműves Debrecen megrendelte koporsóját és sirkövét, azok árát ki is fizette, azután hazament és felakasztotta magát. Mire rátaláltak balott volt. Rippert 19 évig Amerikában élt, szép összeget hozott onnan hazza, később mégis tönkrement. Tettét anyagi összeomlása miatt követte el.

— **A gőzgépezők és kazánfűtők legközelebbi képesítő vizsgái Szegeden, október 1-én, délután fél 4 órakor a szegedi felső ipariskolában lesznek.** A vizsgálati kérvényeket kellően felszerelve a m. kir. ker. iparfelügyelőséghez (Szentháromság-utca 4/a) kell beküldeni.

— **Zsidólégiókat akarnak szervezni a cseh köztársaság védelmére.** Az egyik kárpátjai magyar ujság közleménye szerint a cionisták lapjában felhívás jelent meg, mely felszólítja a volt zsidó katonákat a cseh köztársaság védelmére. A hirdás szerint a Brit Hachajaj akarná megszervezni a zsidó légiókat, melyeket aztán Prágába irányítanának.

— **HONSZ-lagok figyelmébe.** Husz hadigondozott munkást keres egy baromfitelep. Jelentkezés a HONSZ irodájában.

* Számos női bajnál gyakran végtelen nagy megkönnyebbülést szerez reggel, éhgyomorra egy félpohárnyi természetes »Ferenc József« keserűvizet, hogy a belek tartalmát gyorsan felhígítja és akadálytalanul kiüríti, azonkívül pedig az emésztőszervek működését lényegesen előmozdítja. Kérdezze meg orvosát.

— **Ingyenes főzőtanfolyamot tart** a Szent László-utcai áll. népiskolában október 3-tól kezdődőleg Szentmihályi Irma állami tanítónő. Jelentkezni lehet ugyanott, a délelőtti órákban.

Harcifének

Országokból kiebrudalt
Minden zsidók hadba kelnek
S a hatágú csillag alatt
Prága felé menetelnek.

Beteg, recseg, veszélyben van,
Csehek demokráciája,
Odamegy hát megvédeni,
Mindenki, aki nem árja.

Minő zordon, bátor sereg,
Ott lesz Grün, a Möríc s Náthán.
A sibolók, uzsorások
Mind ott lesznek majd a vártán.

Mind ott lesznek, mind a hősök,
Kik a halált úgy megvetik,
Hogy ha gumipuskát látnak,
Kezüik gyorsan felemelik,

Időjárás

A békéscsabai meteorológiai megfigyelő állomás jelentése szeptember 14-én délelőtt:

Hőminimum +13.0°C A föld felszínén +12.1°C
Hőmaximum +25.0°C Légnyomás 764.0 mm.
Csapadék: 0.0 mm

Várható időjárás a következő 24 órára:
Gyenge légáramlás, túlnyomóan derült idő,
a hőmérséklet még tovább emelkedik.

A világbajnok

— Uram, a szél elfújta a klapját.

— Nem tesz semmit. Én vagyok az ezeröttszáz méteres futás világbajnoka. Száz méter távot nyugodtan adhatok neki.

Harmincezer látogatója volt az Őszi Lakberendezési Vásárnak

Az Őszi Lakberendezési Vásárnak a most elkészült kimutatások szerint 30 ezer látogatója volt. Ebből 4711 volt külföldi. A forgalom a tavalyihoz mérten 60 százalékkal emelkedett. A Vásáron 1.8 millió pengő értékű árút adtak el, megrendelés pedig 1.4 millió pengő értékben történt.

Rádió

A rádió csütörtöki műsora:

6.45: Torna. 7: Hanglemezek. 7.20: Étrend. 10: Hírek. 10.20 és 10.45: Felolvasás. 12: Harangszó. 12.05: Szalonzene. 1.30: Cigányzene. 4.15: „Butorgondok.” Nádai Pál előadása. 5: „Az új Imperium Romanum.” Somogyi József előadása. 5.30: Hubay-lemezek. 6.05: „Utazás a Csád-tavon.” Pély Zia előadása. 6.40: Wechsler Ila zongorázik. 7.25: Hanglemezek. 8: „Állatkivitelünk főbb piaci és azok igényei.” Sibelka-Perleberg Artur előadása. 8.35: Paul Géraldy versei. 9.20: Szimfónikus zene. 10.45: Cigányzene. — Budapest II.: 6: Szatmári Ila énekel. 6.40: Angol nyelvtanítás. 7.30: „Apáczai Csere, az első magyar kulturpolitikus.” Kemény Gábor előadása. 8.30: Tánclémezek.

Borbélyalom

A borbély a hétféjú sárkányt látva a barlangvasuton, felsóhajt: — Ilyen vendég kellene egypár, akkor nem volna gondom, egykettőre fellendülne az üzlet.

MÁVAUT AUTÓBUSZMENETREND

Érvényes 1938 szeptember 9-től október 1-ig

Békéscsaba—Gyula

8 20	12 45	ind.	Békéscsaba „Csaba”-szálló	érk.	11 00	13 10
8 50	13 10	érk.	Gyula városbánya	ind.	10 25	12 40

Menetjegy: P 1.10 — Menettértjegy: P 1.90

Békéscsaba—Szarvas—Öcsöd

x	+	ind.	Békéscsaba „Csaba”-szálló	érk.	8 05
13 20	18 30	érk.	Kondoros	ind.	7 14
14 14	19 18	érk.	Szarvas	ind.	6 30
14 55	20 02	érk.	Öcsöd	ind.	5 55

Menetjegy: . . . Kondorosra P 2.20, Szarvasra P 3.40
Menettértjegy . . . P 3.80 . . . P 5.50

Békéscsaba—Szeghalom—Püspökladány—Hajdúszoboszló—Debrecen

6 00	13 20	ind.	Békéscsaba MÁV p. u.	érk.	18 05	21 25
6 17	13 37	érk.	Békéscsaba „Csaba”-szálló	érk.	8 10	18 00
6 35	13 55	érk.	Békés	ind.	7 53	17 43
7 22	14 41	érk.	Mezőberény	ind.	7 35	17 25
7 53	15 05	érk.	Szeghalom p. u.	ind.	6 48	16 38
8 40	—	érk.	Füzeggyarmat	ind.	6 22	16 10
9 19	—	érk.	Püspökladány Rákóczi sz.	ind.	—	15 23
9 55	—	érk.	Hajdúszoboszló	ind.	—	14 45
—	—	érk.	Debrecen „Arany Bika” sz.	ind.	—	14 10

Menetjegy . . . Békésre P 1.—, Mezőberénybe P 1.50 Szeghalomra P 3.20
Menettértjegy . . . P 2.50 P 5.50
Menetjegy . . . Füzeggyarmatra P 3.80, H.-szobra P 6.30 Debrecenbe P 7.50
Menettértjegy . . . P 6.70 P 11.— P 13.—

Békéscsaba—Szeghalom—Berettyóújfalú

—	ind.	Békéscsaba MÁV p. u.	érk.	18 05
6 00	ind.	Békéscsaba „Csaba”-szálló	érk.	18 00
7 22	érk.	Szeghalom p. u.	ind.	16 38
8 57	érk.	Berettyóújfalú p. u.	ind.	14 00
9 03	érk.	Berettyóújfalú községbánya	ind.	13 50

Békéscsaba—Gyula—Kétegyháza—Elek

12 45	ind.	Békéscsaba „Csaba”-szálló	érk.	11 00
13 20	ind.	Gyula városbánya	érk.	7 45
13 55	érk.	Kétegyháza p. u.	ind.	7 10
14 25	érk.	Elek	ind.	6 40

Békéscsaba—Doboz

Csak hétköznap, iskolai szünnapokon, csak szerdán és szombaton közlekedik.

—	12 39	ind.	Békéscsaba pu.	érk.	7 32	16 07
6 25	13 20	ind.	Békéscsaba „Csaba”-szálló	érk.	7 27	16 02
6 52	13 47	érk.	Doboz községbánya	ind.	7 00	15 35

!x = Csak hétköznap, + = csak vasárnap és ünnepnap közlekedik.

Felvilágosítások a MÁVAUT Kirendeltségénél Békéscsaba, II., Ferenc József-tér 2
Telefon 2—33

Fuvarosokat keresek

a gerendási állomáson levő kavics hordásához. Jó napi kereset biztosítva.

Útbiztoság, Békéscsaba, Horthy Miklós-út 65 sz.

Negyszázholdas birtokra
nős, földművesiskolát végzett, koránkelő, kellő gyakorlattal bíró, önállóan is intézkedni tudó

tanyásgazdát
keresek Arad megyébe. Németül tudó előnyben. Ajánlatokat „Koránkelő” jelígyére a kiadóhivatal továbbítja

Tőzsde

Vatuta: Dollár 339.70—342.30, angol font 16.25—16.45, cseh korona 9.50—12.00, dinár 7.15—7.70, francia frank 8.95—9.35, leu 3.00—3.45, hollandi forint 182.25—184.25, német márká —, svájci frank 76.30—77.20, leu 3.00—3.60.

Gabonaszárak: 77 kg tv. buza 20.10—20.20, 80 kg tv. buza 20.60—20.70, tengeri 19.65—19.75, rozs 15.00—15.15, takarmányárpa 18.25—19.00, sórárpa 19.00—20.00, kóroka 12.75—12.85, zab 16.45—16.55 pengő.

Ferencvárosi sertésvásár: Árak: fiatal 106—108, közép 108—111, nehéz 114—115.

1938. szeptember 14-i békéscsabai állatárak:

Borjú	76—80	Búza	19.20—19.40
Marha	46—52	Árpa	16.00—16.50
Hízottsertés	85—90	Zab	14.50—15.00
Sovány 1 é.	85—95	Tengeri	17.50—18.00
„fél éves p.	50—55	„cs.	7.50—9.00
„kg-ent	85—95	Korpa	12.50—13.00
Vál. malac p.	16—18	Bab	28.00—30.00
Hízott liba	125—136	Köles	—
„ruca	95—105	Repece	—
Csírke sütni	110—115	Luc. mag	60—180
„rántani	110—115	Széna r.	6.20—6.50
Tyúk	92—96	„ luc	6.50—7.00
Pulyka	—	Szalma	1.40—1.60
Gyöngytyúk	—	„ tak.	1.80—2.00
Tojás drb.-ja	6—8	„ kg-ja	125—130

APROHÍRDETÉSEK

Hirdetéseket délután 2 óráig vessz fel a kiadóhivatal.

Ügyes befáronó, aki szépen mos és vasal, azonnal felvétetik. Sarkantyú u. 9.

Dísznótoros vacsora szombaton este az **Evánics** vendéglőben.

Eladók: kézimunkafüggönyök, sodrony-nyugagy, fűrdőszobapalc, mángorló, gombcsinálógépek, jácintüvegek, befőttesüvegek. Garay-utca 14.

VI., Nagyvárad u. 11 sz. ház eladó, esetleg kiadó. Érdeklődni Sass Kálmán javadalmi hivatali ellenőrnél, Városháza.

V., Győri-u. 23 sz. ház eladó. Érdeklődni Máriási-u. 71 sz. alatt.

Jókarban levő használt térfűtőkézpárt haví 10 P részletfizetésre keresek. Cim a kiadóban.

LIM-COM

Liliput hirdetésel rovatunk megjelenik minden csütörtöki számunkban. Ezen rovatunkban a hirdetések díja szavanként 10 fillér. Hirdetések feladása ezen rovat számára szerdán délután 12 óráig. A hirdetett tárgyakra tudakozódn csak a Kiadóhivatalban lehet minden héten csütörtökön d. u. 4—6-ig és pénteken egész nap.

Eladó tárgyak: Szőnyeg, kertipad, üzletajtó, 3x4-es boxgép, 2+1 rádió, and acc. üvegek, rádióalkatrészek, régebbi Színházi Életek és Tolnai Világlapok, 2 teniszütő, öntözberendezés, anódptóló, hegedű, gramofon, tricikli hátsó ülésel, kis villanymotor, akkumulátortöltő, keskenyfilmes mozivetítőgép, rádióalkatrészek, fényképmásoló-asztalparherdt, kétrőlős üzletajtó kirakattal. Megvételre kerestetnek: Szőnyeg-szövészek,